

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi pysäköintivirhemaksusta
annetun lain 22 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pysäköintivirhemaksusta annettua lakia siten, että kehoitus suorittaa pysäköintivirhemaksu samoin kuin pysäköinninvalvojan antama määräys korotetun maksun suorittamisesta voidaan antaa tiedoksi myös postitse tavallisella kirjeellä. Pysäköinninvalvojalle esitettävän vastalauseen tekemiselle säädetty määräaika alkaisi

kuitenkin edelleen kulua siitä, kun maksukehoitus tai -määräys on annettu tiedoksi tiedoksiantosta hallintoasioissa annetun lain mukaisesti todisteellisesti.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytilanne ja ehdotut muutokset

Pysäköintivirhemaksusta annetussa laissa (248/70) on säännökset pysäköintivirhemaksun määräämisestä ajoneuvon pysäyttämistä, seisottamista ja pysäköimistä koskevien kieltojen ja rajoitusten rikkomisesta.

Lain 8 §:n mukaan pysäköintivirhemaksusta on vastuussa virheen tehnyt kuljettaja sekä myös se, joka virheen tapahtumisen aikaan oli ajoneuvon omistaja, tai hänen sijastaan se, jolle moottoriajoneuvorekisteriin tehdyn ilmoituksen mukaan on pysyvästi luovutettu ajoneuvon hallinta, jollei omistaja tai haltija saata todennäköiseksi, että ajoneuvo tuolloin oli ollut luvattomasti kuljettajan käytössä, taikka osoita, ettei hän muusta syystä ole velvollinen vastaamaan maksusta.

Maksukehoitus annetaan lain 9 §:n 1 momentin mukaan tiedoksi kuljettajalle tai, jos häntä ei tavata, kehoitus voidaan kiinnittää ajoneuvon näkyvälle paikalle. Jos kehoitusta ei ole voitu antaa tiedoksi edellä mainitulla tavalla, se on lain 9 §:n 2 momentin mukaan annettava tiedoksi omistajalle tai haltijalle. Ajoneuvon

kuljettajaa, omistajaa tai haltijaa kehoitetaan maksamaan pysäköintivirhemaksu viikon kuluessa tiedoksi saamisesta.

Jollei maksukehoitusta noudateta, ajoneuvon omistajalle tai haltijalle taikka, jos he eivät ole vastuussa maksusta, kuljettajalle annetaan lain 10 §:n mukaan kirjallinen määräys, jossa häntä kehoitetaan suorittamaan pysäköintivirhemaksu puolitoistakertaisena viikon kuluessa maksu-määräyksen tiedoksi saamisesta uhalla, että maksu muuten peritään ulosottoteitse.

Lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu maksukehoitus ja 10 §:ssä tarkoitettu maksumääräys tulee antaa tiedoksi tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain (232/66) 8 §:n mukaisesti todisteellisesti. Viimeksi mainitun lainkohdan mukaan asiakirja on annettu todisteellisesti tiedoksi silloin, kun se viranomaisen toimesta luovutetaan asianomaiselle tai tämän lähettile tai kun se lähetetään asiakirjan vastaan ottamisesta annettavaa kirjallista todistusta vastaan lähetin välityksellä asianomaiselle. Todisteellisenä tiedoksiannona lainkohdan mukaan pidetään myös postitse saantitodistusta vastaan tapahtuvaa tiedoksiannosta ja haastetiedoksiannosta.

Lain 11 §:n mukaan oikeus pysäköintivirhemaksun saamiseen raukeaa, jos maksumääräystä ei ole annettu tiedoksi kuuden kuukauden kuluessa virheen tekopäivästä.

Lain 13 §:n mukaan se, joka katsoo maksukehotuksen, maksumääräyksen tai maksun korotuksen aiheuttomaksi, voi maksuajan kuluessa esittää vastalauseen pysäköinninvalvojalle, jonka on viivytyksettävä ratkaistava asia ja vastalauseen hyväksyessään peruutettava maksumääräys tai määrättävä maksu palautettavaksi.

Lain 14 §:n 2 momentin mukaan maksumääräys pannaan täytäntöön ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annettuja säännöksiä.

Käytännössä menetellään edellä selostetulla tavalla muutoin paitsi, että eräillä paikkakunnilla lain 9 §:n 2 momentin mukainen kehoitus ja 10 §:n mukainen maksumääräys toimitetaan ajoneuvon omistajalla tai haltijalla tiedoksi tavallisella kirjeellä. Perinnän tehostamiseksi posti on eräillä paikkakunnilla ottanut käyttöönsä niin sanotun pudotustiedoksiannon. Tällöin postinkantaja allekirjoittaa todistuksen siitä, että hän on kantanut tiedoksiannon pyydettyyn osoitteeseen.

Jos kehotusta ei ole noudatettu, maksu lähetetään täytäntöönpantavaksi ulosottomiehelle. Ulosottomies lähettää maksuvelvolliselle maksukehotuksen ja maksu ulosmitataan. Jotkut, joille ulosottomies on lähettänyt maksukehotuksen, ovat tehneet perustealituksen, jonka lääninoikeus on hyväksynyt, koska maksukehotusta ei ole annettu tiedoksi edellä mainituksa kuuden kuukauden määräajassa lain 11 §:n mukaisesti.

Edellä selostettuun pysäköintivirhemaksun täytäntöönpanon edellyttämään tiedoksiantoon sisältyy eräitä epäkohtia. Merkittävä epäkohta on ensinnäkin se, että pysäköintivirheeseen syyllistynyt, joka pakoilee tiedoksiantoa, välttyy maksuvelvollisuudesta. Jotta ei sellaista väärinkäytön mahdollisuutta olisi, edellyttäisi järjestelmän toimivuuden turvaaminen kaikkien tai ainakin niiden maksukehotusten ja määräysten, jotka lähetetään ulosottoviranomaiselle täytäntöönpantavaksi, todisteellista, useimmiten haastemiehen toimittamaa tiedoksiantoa.

Esimerkiksi Helsingissä annettiin vuonna 1990 yhteensä 195 181 maksukehotusta. Maksun laiminlyönnin takia jouduttiin antamaan maksumääräys 83 017 tapauksessa ja ulosottoon lähetettiin 28 780 maksumääräystä. Kaik-

kien kehotusten, maksumääräysten tai ulosottoon perintään lähetettyjen pysäköintivirhemaksujen tiedoksianto esimerkiksi haastemies-tiedoksiantona tulee erittäin kalliiksi ja huomioon ottaen asioiden suuri lukumäärä käytännössä lähes ylivoimaiseksi järjestää.

Toinen nykyiseen menettelyyn liittyvä epäkohta on niin sanotun pudotustiedoksiannon käyttäminen. Todistus, vaikka se ei millään tavalla takaa tiedoksiannon todisteellisuutta, herättää sellaisessa henkilössä, jolle tiedoksianto on siten toimitettu, virheellisen mielikuvan, että tiedoksianto olisi toimitettu lain edellyttämällä tavalla todisteellisesti. Hyväksyttävänä ei voida pitää sitä, että viranomaiset voidakseen suoriutua heiltä edellytetyistä tehtävistä joutuvat turvautumaan menettelyyn, jota ei voida pitää asianmukaisena.

Edellä mainittujen epäkohtien korjaaminen edellyttää sellaisen menettelyn luomista, joka turvaa sen, että maksuvelvollisuutta ei määrätä sellaiselle henkilölle, joka ei ole maksuvelvollinen. Lisäksi virheellinen maksumääräys tulee voida aina oikaista. Menettelyn tulee olla myös sellainen, että maksuvelvollinen ei vapaudu maksuvelvollisuudestaan tiedoksiantoa pakotellalla. Lisäksi menettely täytyy luoda sellaiseksi, että se ei aiheuta tarpeettomia kustannuksia.

Edellä mainituilla perusteilla esityksessä ehdotetaan lain 22 §:ää muutettavaksi siten, että maksukehoitus ja maksumääräys voitaisiin antaa tiedoksi myös postitse tavallisella kirjeellä. Määräaika pysäköinninvalvojalle esitettävän vastalauseen tekemiselle laskettaisiin ehdotuksen mukaan edelleen siitä, kun maksukehoitus tai -määräys on annettu tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain 8 §:n mukaisesti todisteellisesti tiedoksi. Jos kehotusta tai maksumääräystä ei ole annettu tiedoksi todisteellisesti ennen ulosmittausta, määräaika vastalauseen tekemiseen alkaa siitä, kun maksuvelvollinen saa siitä tiedon ulosmittauksen yhteydessä.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Taloudelliset ja organisaatio vaikutukset

Esityksestä aiheutuu huomattavia säästöjä pysäköintivirhemaksuja perittäessä, kun kaikkia maksukehotuksia ja -määräyksiä ei tarvitse antaa todisteellisesti tiedoksi. Lisäksi pysäköintivirhemaksujen perintä tehostuu siten, että

maksuvelvollinen ei enää voi vapautua maksuvelvollisuudesta tiedoksianto pakoilemalla.

2.2. Vaikutukset kansalaisten kannalta

Vaikka ehdotus tehostaa pysäköintivirhemaksujen perintää, se ei millään tavoin huononna kansalaisen asemaa, kun määräaika lain 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun vastalauseen tekemiselle lasketaan siitä, kun kehoitus tai maksumääräys on annettu todisteellisesti tiedoksi.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä vir-

katyönä Suomen Kaupunkiliiton ja Helsingin kaupungin pysäköinninvalvojan tekemien aloitteiden pohjalta. Esitykseen sisältyvästä ehdotuksesta on pyydetty lausunnot sanotuilta aloitteiden tekijöiltä, jotka ovat kannattaneet ehdotusta ja kiirehtineet sen toteuttamista.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

pysäköintivirhemaksusta annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan pysäköintivirhemaksusta 3 päivänä huhtikuuta 1970 annetun lain (248/70) 22 § seuraavasti:

22 §

Tämän lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu kehoitus ja 10 §:ssä tarkoitettu maksumääräys voidaan antaa tiedoksi siten kuin tiedoksiantosta hallintoasioissa annetun lain (232/66) 4 §:ssä säädetään. Määräaika tämän lain 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun vastalauseen tekemi-

selle lasketaan siitä, kun kehoitus tai maksumääräys on annettu tiedoksi tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain 8 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Hannele Pokka*

Laki

pysäköintivirhemaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pysäköintivirhemaksusta 3 päivänä huhtikuuta 1970 annetun lain (248/70) 22 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

22 §

Tiedoksiannossa on tätä lakia sovellettaessa, lukuunottamatta 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tapauksia, noudatettava, mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa 15 päivänä huhtikuuta 1966 annetussa laissa (232/66) on erityistiedoksiannosta säädetty.

Ehdotus

22 §

Tämän lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu kehoitus ja 10 §:ssä tarkoitettu maksumääräys voidaan antaa tiedoksi siten kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain (232/66) 4 §:ssä säädetään. Määräaika tämän lain 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun vastalauseen tekemiselle lasketaan siitä, kun kehoitus tai maksumääräys on annettu tiedoksi tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain 8 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .